

De foreslåede bestemmelser i § 42 d vedrørende selvaktivering af asylansøgere svarer i det væsentlige til bestemmelserne i § 3, stk. 1, og § 7, stk. 3 og 4, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. Disse bestemmelser blev indsat i den nævnte lov ved lov nr. 1085 af 22. december 1993 (lovforslag nr. L 49, fremsat i Folketinget den 27. oktober 1993).

Som § 42 d, stk. 1, foreslås indsat en udtrykkelig bestemmelse om, at den enkelte asylansøger har pligt til at deltage i opgaveløsningen i forbindelse med centrets drift m.v. Der tænkes her på de opgaver, der er nødvendige for at få centret til at fungere.

I tilknytning hertil giver den foreslåede bestemmelse i § 42 d, stk. 2, Udlændingestyrelsen mulighed for at bemyndige de organisationer m.fl., som man samarbejder med vedrørende centerdrift, eksempelvis Dansk Røde Kors og Beredskabsstyrelsen, til at udstede konkrete pålæg til beboerne om at deltage i opgaveløsningen. Disse organisationers afgørelser om meddelelse af pålæg, der vil kunne indbringes for Udlændingestyrelsen, vil ikke være omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven. Bestemmelsen giver endvidere mulighed for, at Udlændingestyrelsen kan reagere over for en asylansøgers tilsidesættelse af et pålæg ved at flytte den pågældende til et andet center, hvor selvaktiveringsmodellen ikke er sat i kraft. Der ændres ikke ved den eksisterende adgang i henhold til § 42 a, stk. 4, for Udlændingestyrelsen til af andre grunde at meddele en asylansøger pålæg om overflytning.

Med den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 42 d, stk. 3, tilvejebringes der en udtrykkelig hjemmel til, at asylansøgere, der er indkvarteret på de indkvarteringssteder, som er tilvejebragt og drives i henhold til udlændingelovens § 42 a, stk. 2, – selv om asylansøgere ikke er meddelt arbejdstilladelse og derfor ikke må udføre arbejde her i landet – kan udføre opgaver i forbindelse med driften af det indkvarteringssted, hvor de er indkvarteret, og medvirke ved gennemførelse af den i § 42 c nævnte undervisning.

De arbejdsopgaver, der vil blive tale om, er navnlig rengøring, madlavning, indvendig og udvendig vedligeholdelse, pasning og renholdelse af ude-nomsarealer, børnepasning og gennemførelse af sociale og kulturelle aktiviteter.

I § 42 d, stk. 4, foreslås der indsat en bestemmelse om, at asylansøgere – på trods af manglende arbejdstilladelse – må deltage i ulønnet humanitært arbejde eller andet frivilligt arbejde. Om rækkevidden af udtrykket »ulønnet humanitært arbejde« henvises til forarbejderne til § 3, stk. 2, 2. pkt., i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det

tidligere Jugoslavien m.v. som blev indsat ved lov nr. 1085 af 22. december 1993.

Der foreslås endvidere indsat en bestemmelse i § 42 d, stk. 5, hvorefter indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om Udlændingestyrelsens, andre medvirkende organisationers og beboernes udførelse af opgaver efter stk. 1 og 3, og at ministeren herunder kan fastsætte regler om nedsættelse af samarbejdsorganer på de enkelte indkvarteringscentre samt om disse organers kompetence.

Endvidere foreslås der indsat en bestemmelse om, at sådanne tilbud om ulønnet humanitært eller andet frivilligt arbejde kan tilrettelægges efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse.

Den nærmere fastlæggelse af, hvordan en selvaktiveringsmodel kan tilrettelægges, afventer en nærmere undersøgelse af behovene og mulighederne herfor, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 1.3.

Indenrigsministeren kan i den forbindelse bestemme, at reglerne i stk. 1 og 2 samt de i medfør af stk. 5 og 6 fastsatte regler kun skal gælde for visse indkvarteringscentre.

Det vil i den forbindelse blive overvejet, om det henset til den forskellige nationale, sproglige, kulturelle og uddannelsesmæssige sammensætning af gruppen af asylansøgere er hensigtsmæssigt at operere med beboervalgte repræsentanter i samarbejdsorganerne.

Det foreslås endvidere i bestemmelsen i § 42 d, stk. 6, at indenrigsministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang udlændinge, der medvirker til udførelsen af de i stk. 1 og 3 nævnte opgaver eller deltager i frivilligt arbejde som nævnt i stk. 4, skal have betaling herfor. Det foreslås endvidere, at indenrigsministeren kan bestemme, at den pågældende betaling træder i stedet for dækning af deres og deres husstands udgifter til underhold efter § 42 a. Det forudsættes herved, at der hos de personer, som modtager betaling herfor, i givet fald skal ske en reduktion i Udlændingestyrelsens dækning af deres og deres husstands udgifter til underhold. Indenrigsministeren kan herunder bestemme, at Udlændingestyrelsen bl.a. under hensyn til de almindelige arbejdsretlige regler og regler om beskatning her i landet kan fastsætte nærmere retningslinier for beregningen af betalingen. Det forudsættes endvidere, at ordningen vil blive administreret decentralt på de enkelte indkvarteringscentre.

En udmøntning af ordningen afventer en nærmere undersøgelse af behovene og mulighederne herfor, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 1.3.

I § 42 d, stk. 7, foreslås endvidere indsat en bestemmelse, hvorefter indenrigsministeren efter forhandling med socialministeren kan fastsætte regler